

กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัลตามหลักอริยบท 4
ของผู้บริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*

Academic Management Strategies in the Digital Era Based
on the Four Principles of Iddhipāda for Executives of Buddhist
Temple Charity Schools in Northeastern Thailand

ภณทิรา ธิตะปัน, พระมหาพิสิฐ วิสิฏฐปาณโณ (สีบนิสัย) และยิ่งสรรงค์ หาพา
Phanthira Thitapan, Phramaha Phisit Visittthapañño (Suebnisai) and Yingsan Hapha
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น, ประเทศไทย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Khon Kaen Campus, Thailand
Corresponding Author, E-mail: 6505102010@mcu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการ
จำเป็นของการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2) สร้างกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัล ตามหลักอริยบท 4 3) ประเมิน
กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัล ตามหลักอริยบท 4 เป็นวิจัยแบบผสานวิธี แบ่งออก 3 ระยะ
กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร และครู โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
จำนวน 313 คน เครื่องมือที่ใช้ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง แบบประเมินความเหมาะสม
ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบันของกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัลของผู้บริหาร โรงเรียนการกุศล
ของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยมากที่สุด
ได้แก่ ด้านการหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร รองลงมา คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านที่
มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์

*ได้รับบทความ: 28 กุมภาพันธ์ 2568; แก้ไขบทความ: 6 มกราคม 2569; ตอปรับตีพิมพ์: 19 มีนาคม 2569
Received: February 28, 2025; Revised: January 6, 2026; Accepted: March 19, 2026

2. ผลการสร้างกลยุทธการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัลตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 1 วิสัยทัศน์ 6 พันธกิจ 6 เป้าประสงค์ 6 กลยุทธ์หลัก และ 12 กลยุทธ์รอง

3. ผลการประเมินของกลยุทธ์ในด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์พบว่า ชื่อ วิสัยทัศน์ พันธกิจ คุณภาพขององค์ประกอบกลยุทธ์มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: กลยุทธ์; การบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัล; หลักอิทธิบาท 4; ผู้บริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา

Abstract

The purposes of this research were: 1) examine the current situation, desired state, and essential needs of digital-era academic administration strategies for administrators in Buddhist charity schools; 2) develop digital-era academic administration strategies based on the Four Iddhipāda Principles for administrators in Buddhist charity schools; 3) evaluate the digital-era academic administration strategies based on the Four Iddhipāda Principles for administrators in Buddhist charity schools in Northeastern Thailand. This research employed a mixed-methods approach and is conducted in three phases. The sample group consists of 313 school administrators and teachers from Buddhist charity schools. The research instruments include questionnaires and semi-structured interviews.

The results revealed that:

1. The current situation of digital-era academic administration strategies among administrators in Buddhist charity schools in Northeastern Thailand was rated at a high level overall. The highest-ranked aspect was curriculum and curriculum management, followed by teaching and learning management, while the lowest-ranked aspect was assessment and evaluation.

2. The proposed strategies for digital-era academic administration based on the Four Iddhipāda Principles for administrators in Buddhist charity schools in Northeastern Thailand consist of: 1 vision statement; 6 missions; 6 strategic goals; 6 key strategic areas; 12 specific strategies.

3. The evaluation results of the proposed strategies regarding appropriateness, feasibility, and usefulness indicate that the name, vision, mission, and the overall quality of the strategic components were rated at a high level in terms of appropriateness, feasibility, and benefits.

Keywords: strategies; digital; Four Iddhipāda; buddhist temple's charity

1. บทนำ

สถานการณ์โลกปัจจุบันถือว่าการศึกษากลายเป็นกลไกที่สำคัญที่ทำให้มนุษย์มีความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะความรู้เกี่ยวกับการใช้เหตุผล เพื่อแสวงหาสิ่งที่ดีให้แก่ชีวิตตนเองและสังคม ตลอดจนในการดำรงชีพอย่างมีคุณภาพ ทางปรัชญาถือว่ามนุษย์ทุกคนเกิดมาล้วนมีความสามารถด้วยกันทั้งสิ้น จึงเป็นหน้าที่ของการจัดระบบการศึกษาที่จะทำให้มนุษย์แต่ละคนมีความสามารถในด้านต่างๆ และพยายามส่งเสริมให้มนุษย์ได้มีโอกาสพัฒนาทักษะตามความสามารถและความถนัดของทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน รวมทั้งได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาค สังคมใดที่ส่งเสริมให้ประชาชนมีการศึกษาเฉลี่ยระดับสูง จะส่งผลให้ประชาชนมีความสามารถในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ ประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 กำหนดให้การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อการพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา ความรู้ คุณธรรมจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542)

การศึกษาไทยในปัจจุบันเป็นยุคแห่งการเรียนรู้ที่มีการเปิดกว้างมีหลากหลายรูปแบบ ให้มนุษย์ได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเองอย่างรวดเร็ว โดยการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาในสถานศึกษาเพื่อให้ก้าวทันโลกยุคใหม่ที่ไร้ขอบเขตภายใต้จินตนาการของมนุษย์ที่สร้างขึ้น การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นได้ทุกที่ทุกเวลา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2556) การศึกษาของชาติโดยรัฐบาลมุ่งเน้นให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพโดยมีเป้าหมายหลักสามประการ คือ พัฒนาคูณภาพและมาตรฐานการศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทย เพิ่มโอกาสทางการศึกษา และเรียนรู้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารและจัดการศึกษาและมีกรอบทางการปฏิรูปการศึกษาสี่ประการคือ พัฒนาคูณภาพคนไทยยุคใหม่ พัฒนาคูณภาพครูยุคใหม่ พัฒนาคูณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ และพัฒนาคูณภาพการบริหารจัดการใหม่ พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงโลกในยุคศตวรรษที่ 21 และการเสริมสร้างปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพของคนทั้งในเชิงสถาบัน ระบบโครงสร้างของสังคมให้เข้มแข็งสามารถเป็นภูมิคุ้มกันการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2555) สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) (2557) ได้เสนอว่า หัวใจสำคัญของการ

ปฏิรูประบบการศึกษาอยู่ที่การสร้างระบบความรับผิดชอบเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามแนวคิดทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 โดยให้โรงเรียนมีความรับผิดชอบโดยตรงต่อผู้ปกครองและนักเรียนมากขึ้น โดยโรงเรียนควรเป็นหน่วยหลักในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และมีอิสระในการบริหารจัดการ แสดงให้เห็นความสำคัญอย่างยิ่งของการพัฒนาระบบบริหารต่างๆ ของการศึกษาและวิชาการควบคู่ไปกับการจัดการเรียนรู้ที่รับผิดชอบต่อการพัฒนาคุณลักษณะและทักษะในอนาคต ธีระ รุญเจริญ (2553) ได้กล่าวไว้ว่า งานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารการศึกษาไม่ว่าสถานศึกษานั้นจะเป็นสถานศึกษาประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการความสำคัญของงานวิชาการไว้ว่าการบริหารการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลนั้นส่วนใหญ่เกิดจากการบริหารงานวิชาการ ที่เป็นงานหลักของสถานศึกษาและมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ การจะบริหารงานวิชาการให้ประสบผลสัมฤทธิ์ดีจะต้องอาศัยในเรื่องการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

สภาพปัญหาตามรายงานแผนพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า การจัดการศึกษายังมีข้อจำกัดหลายประการ โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็กที่ประสบปัญหาด้านงบประมาณไม่เพียงพอ ครูไม่ครบชั้น และขาดนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่เป็นไปตามเป้าหมาย นอกจากนี้ ยังมีปัญหาการขาดแคลนครูในสาขาวิชาหลัก เช่น ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ รวมทั้งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยรวมยังอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ อีกทั้งบางโรงเรียนยังขาดแคลนสิ่งปลูกสร้างและสื่ออุปกรณ์ทางการศึกษาที่มีคุณภาพ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องพัฒนาการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน พร้อมทั้งสนับสนุนการบริหารสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาการศึกษา โดยผู้บริหารและครูต้องมีบทบาทสำคัญในการพัฒนางานวิชาการ ปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนรู้สู่ความเป็นมืออาชีพ และมุ่งเน้นคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งถือเป็นหัวใจของการบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายทางการศึกษา (โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา, 2564)

จากเหตุผลสภาพและปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยเป็นผู้บริหารโรงเรียนจึงสนใจศึกษากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัลตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้หลักอิทธิบาท 4 ซึ่งเป็นหลักพุทธธรรมแห่งความสำเร็จ โดยการพัฒนากลยุทธ์ที่จะนำมาใช้กับการบริหารงานวิชาการ เพื่อให้ผู้เรียนมีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ มีคุณธรรมจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อสร้างกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัลตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. เพื่อประเมินกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัลตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ การวิจัยแบบผสมวิธี ได้ดำเนินการวิจัยตามวัตถุประสงค์ 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัลตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ระยะที่ 2 พัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัลตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ระยะที่ 3 ประเมินกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัลตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูในสถานศึกษาการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 313 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยสูตรของ Krejcie & Morgan (1970, pp. 607-610) โดยสุ่มอย่างง่าย

4. สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัลตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัลของผู้บริหาร โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$) โดยค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ ด้านการหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ($\bar{X} = 3.99$) รองลงมา คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{X} = 3.98$) ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 3.97$) ด้านการนิเทศภายใน ($\bar{X} = 3.96$) ด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา ($\bar{X} = 3.95$) และด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา ($\bar{X} = 3.95$) ตามลำดับ ส่วนสภาพที่พึงประสงค์กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการ

ยุคดิจิทัล ของผู้บริหาร โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.82$) และรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ด้านที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับสูงสุด ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.83$) รองลงมา ด้านการจัดการเรียนการสอน และ ด้านการวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{X} = 4.83$) ด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา ($\bar{X} = 4.82$) ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.81$) ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร และ ด้านการนิเทศภายใน ($\bar{X} = 4.80$) ตามลำดับ เมื่อเรียงลำดับความสำคัญ โดยการระบุนความต้องการจำเป็นที่มีความสำคัญมากที่สุด และมีความเร่งด่วนที่ต้องการได้รับการพัฒนา ก่อน โดยพิจารณาจากค่า PNI ^{modified} ที่มากกว่าค่าเฉลี่ยโดยรวมของ PNI ^{modified} พบว่า อันดับ 1 ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา (PNI ^{modified} = 0.217) อันดับ 2 ด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา (PNI ^{modified} = 0.215) อันดับ 3 ด้านการจัดการเรียนการสอน (PNI ^{modified} = 0.214) อันดับ 4 ด้านการวิจัยในชั้นเรียน (PNI ^{modified} = 0.213) อันดับ 5 ด้านการนิเทศภายใน (PNI ^{modified} = 0.212) และอันดับ 6 ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร (PNI ^{modified} = 0.200) ผู้วิจัยได้นำผลดังกล่าว มาพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัลตามของผู้บริหาร โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังนี้ 1) ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา 2) ด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา 3) ด้านการจัดการเรียนการสอน 4) ด้านการวิจัยในชั้นเรียน 5) ด้านการนิเทศภายใน 6) ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร

2. ผลการสร้างกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัลตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหาร โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 1 วิสัยทัศน์ 6 พันธกิจ 6 เป้าประสงค์ 6 กลยุทธ์หลัก และ 12 กลยุทธ์รอง ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

วิสัยทัศน์ คือ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพชีวิตที่สมบูรณ์ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ คุณธรรม และสติปัญญา ด้วยการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต บนพื้นฐานของความเสมอภาคและความร่วมมือทุกภาคส่วน โดยมีการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท 4 เพื่อสร้างความยั่งยืนทางการศึกษาในศตวรรษที่ 21

พันธกิจ ดังนี้ 1) พัฒนาคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ คุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต 2) ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตผ่านการนำเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้ในการจัดการศึกษา 3) เพิ่มโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนมีโอกาสพัฒนาตามศักยภาพของตนเอง 4) ยกระดับคุณภาพการบริหารวิชาการในสถานศึกษา โดยใช้หลักการบริหารยุคดิจิทัลและหลักอิทธิบาท 4 5) สร้างครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เป็นมืออาชีพ มีความรู้ความสามารถ พร้อมใช้เทคนิคและนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ และ 6) ส่งเสริมความร่วมมือของทุกภาคส่วนในสังคมในการพัฒนาการศึกษาและการบริหารสถานศึกษาให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมาย

เป้าประสงค์ ดังนี้ 1) ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น และพัฒนาทักษะชีวิตที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ คุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรม 2) ผู้เรียนสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิต 3) ทุกคนได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียม และสามารถพัฒนาตนเองตามศักยภาพที่เหมาะสม 4) การบริหารวิชาการในสถานศึกษามีประสิทธิภาพ และสนับสนุนให้ผู้เรียนบรรลุผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาตามมาตรฐานยุคดิจิทัล 5) ครูและบุคลากรทางการศึกษามีทักษะที่ทันสมัย ใช้นวัตกรรมและเทคนิคการสอนที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 และ 6) ทุกภาคส่วนในสังคมมีส่วนร่วมในการสนับสนุนทรัพยากรและพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 สร้างกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียในการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพการศึกษา (อิทธิบาท 4 - ฉันทะ และวิริยะ) กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาระบบสารสนเทศที่มีความโปร่งใสและเชื่อมโยงกันสำหรับการประเมินคุณภาพการศึกษา (อิทธิบาท 4 - จิตตะ และวิมังสา)

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาการวัดผลและประเมินผลการศึกษา ประกอบด้วย กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาเครื่องมือวัดผลที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับความหลากหลายของผู้เรียน (อิทธิบาท 4 - ฉันทะ และวิริยะ) กลยุทธ์ที่ 2 การสร้างแนวปฏิบัติในการประเมินที่ชัดเจนและต่อเนื่อง (อิทธิบาท 4 - จิตตะ และวิมังสา)

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและหลากหลาย (อิทธิบาท 4 - ฉันทะ และวิริยะ) กลยุทธ์ที่ 2 การบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ (อิทธิบาท 4 - จิตตะ และวิมังสา)

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 4 ขับเคลื่อนการวิจัยในชั้นเรียน ประกอบด้วย กลยุทธ์ที่ 1 การส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่าน PLC และการพัฒนาความร่วมมือระหว่างครู (อิทธิบาท 4 - ฉันทะ และวิริยะ) กลยุทธ์ที่ 2 การนำผลการวิจัยในชั้นเรียนมาปรับปรุงกระบวนการสอน (อิทธิบาท 4 - จิตตะ และวิมังสา)

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 5 ยกระดับการนิเทศภายใน ประกอบด้วย กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาระบบนิเทศออนไลน์ที่มีประสิทธิภาพ (อิทธิบาท 4 - ฉันทะ และวิริยะ) กลยุทธ์ที่ 2 การสร้างแรงจูงใจและการสนับสนุนครูในการพัฒนา (อิทธิบาท 4 - จิตตะ และวิมังสา)

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 6 ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ประกอบด้วย กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรที่ทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน (อิทธิบาท 4 - ฉันทะ และวิริยะ) กลยุทธ์ที่ 2 การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการพัฒนาหลักสูตร (อิทธิบาท 4 - จิตตะ และวิมังสา)

3. ผลการประเมินคุณภาพกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัลตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหาร โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จะใช้มาตรฐานการประเมิน

ตามมาตรฐานที่กำหนด โดย ตามแบบมาตรฐานการประเมินของ McMillan & Schumacher (2001) มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) มาตรฐานด้านความเป็นประโยชน์ (Utility Standards) มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Propriety Standards) และมาตรฐานด้านความถูกต้องครบคลุม (Accuracy Standards) โดยผู้วิจัยใช้แบบสอบถามมาตราส่วน 5 ระดับ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์

5. อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัลตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

ผลการศึกษากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัลตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหาร โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความสอดคล้องกับงานวิจัยสมบูรณ์ เทพศรัทธา, รัชนิวรรณ อนุตระกูลชัย และสุรัชย์ อนุตระกูลชัย (2562, หน้า 3843-3855) พบว่า กลยุทธ์ที่มีประสิทธิผลในการพัฒนาการเรียนการสอน ได้แก่ การปรับกระบวนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสม การพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง และสอดคล้องกับสواد วงศาเจริญภักดิ์, สงวนพงศ์ ชวนชม และสมบูรณ์ ตันยะ (2565, หน้า 133-145) ที่ระบุว่า การยกระดับคุณภาพผู้เรียนเป็นกลยุทธ์สำคัญ โดยการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีมาตรฐานระดับสากล ด้านการวิจัยในชั้นเรียน ที่มีผู้บริหารโรงเรียนได้ปรับปรุงคุณภาพการศึกษาโดยการนำผลวิจัยในชั้นเรียนมาวางแผนพัฒนา มีดัชนีความต้องการจำเป็นที่มีความสำคัญมากที่สุดเช่นเดียวกับงานวิจัยของ พระครูเกษมปัญญาภิรักษ์ (เทียมแก้ว), ชัยยุทธ ศิริสุทธิ และประยุทธ ชูสอน (2564, หน้า 346-362) ที่ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และการพัฒนาหลักสูตรที่เหมาะสมกับบริบทชุมชน สนับสนุนการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ ผลวิจัยในชั้นเรียนทำหน้าที่เป็นฐานข้อมูลสำคัญสำหรับการตัดสินใจเชิงนโยบาย เช่นเดียวกับงานของชุตินา จันทรประเสริฐ, กมลมาลย์ ไชยศิริธัญญา และสุขุม มูลเมือง (2564, หน้า 143-156) ที่พบว่าองค์ประกอบด้านการวางแผนวิชาการ และการพัฒนาหลักสูตรมีผลต่อความเป็นเลิศของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาด้านการนิเทศภายใน ที่มีดัชนีความต้องการจำเป็นที่มีความสำคัญมากที่สุด และมีความเร่งด่วนที่ต้องการได้รับการพัฒนา ก่อน คือ ผู้บริหารโรงเรียนกำหนดปฏิทินการนิเทศภายในอย่างชัดเจน ผู้บริหารโรงเรียนสร้างแรงจูงใจชื่นชม ให้กำลังใจครูที่มีความมุ่งมั่นในการจัดการเรียนการสอน และนิเทศชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ การนิเทศภายในมีความสำคัญที่สุดและเร่งด่วน เนื่องจากช่วยสร้างความชัดเจนในการวางแผน การสร้างแรงจูงใจให้ครูมีพลังในการพัฒนา และการนิเทศชั้นเรียนอย่างต่อเนื่องช่วยเสริมคุณภาพการเรียนการสอนได้อย่างตรงจุด หากผู้บริหารดำเนินการด้านนี้อย่างมีประสิทธิภาพ จะช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษาใน

โรงเรียนอย่างเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับแนวคิดและงานวิจัยของชุตินา จันทร์ประเสริฐ และคณะ (2564) ระบุว่า การนิเทศภายในเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการวางแผนที่ชัดเจน ในด้านนี้สามารถส่งผลให้เกิดการบริหารงานวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพ และงานวิจัยของพระครูเกษม ปัญญาภิรักษ์ และคณะ (2564) ซึ่งให้เห็นว่าการพัฒนาระบบนิเทศการศึกษาและการส่งเสริมครู ในทุกด้านมีผลสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน สุดท้ายด้านการหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ความต้องการจำเป็นที่มีความสำคัญมากที่สุด และมีความเร่งด่วนที่ต้องการได้รับการพัฒนาสูงสุด คือ ผู้บริหาร โรงเรียนประชุมวางแผนกับคณะครูพัฒนาหลักสูตรให้มีความทันสมัย หลากหลาย และตรงต่อความต้องการ เนื่องจากเป็นรากฐานของการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน หากหลักสูตรมีความทันสมัย หลากหลาย และตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้และสร้างศักยภาพในการ แข่งขันของผู้เรียนในอนาคต

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

นโยบายส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรดิจิทัลที่ตอบสนองต่อชุมชน จัดทำหลักสูตร การเรียนการสอนที่ทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน โดยบูรณาการเทคโนโลยี สารสนเทศในกระบวนการ ออกแบบพัฒนา และประเมินหลักสูตร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและตอบสนองต่อบริบทยุคดิจิทัล

2. ข้อเสนอแนะการนำไปใช้

2.1 พัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) สร้างเครือข่ายครูที่มุ่งเน้นการ แลกเปลี่ยน เรียนรู้และปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอนผ่านการวิจัยในชั้นเรียน และนำผลวิจัยมาใช้พัฒนา หลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้

2.2 จัดอบรมพัฒนาทักษะเทคโนโลยีแก่ครูจัดอบรมและพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยี สำหรับ ครูอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถออกแบบและปรับปรุงหลักสูตรดิจิทัล รวมถึงใช้เครื่องมือดิจิทัลในการ ประเมินผลการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

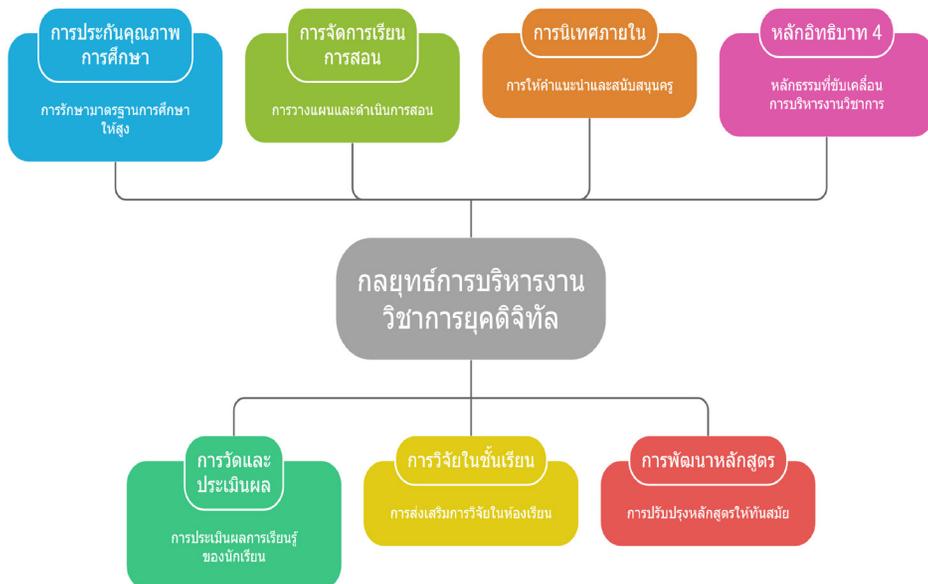
3.1 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้เทคโนโลยีกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียน วิจัยเพื่อประเมินผลกระทบของการใช้เทคโนโลยีในกระบวนการเรียนการสอนที่มีต่อ ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนของนักเรียนในโรงเรียนการกุศล

3.2 ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรดิจิทัลในบริบทโรงเรียนการกุศล สำรองปัจจัย ด้านบุคลากร ทรัพยากร เทคโนโลยีและนโยบายที่มีผลต่อความสำเร็จของการพัฒนา หลักสูตรดิจิทัล เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงกลยุทธ์ในอนาคต

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

จากการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัลตามหลักอิทธิบาท 4 ของผู้บริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า องค์ความรู้ใหม่ที่สำคัญมีได้ อยู่เพียงการกำหนดกลยุทธ์เชิงโครงสร้างเท่านั้น แต่เป็นการบูรณาการหลักอิทธิบาท 4 เข้ากับการบริหารงานวิชาการในบริบทยุคดิจิทัลอย่างเป็นระบบผู้วิจัยเห็นว่า หลักอิทธิบาท 4 ทำหน้าที่เป็นกลไกภายในที่ขับเคลื่อนประสิทธิผลของกลยุทธ์ โดยเชื่อมโยงกับองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ การประกันคุณภาพการศึกษา การวัดและประเมินผล การจัดการเรียนการสอน การวิจัยในชั้นเรียน การนิเทศภายใน และการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งช่วยให้การดำเนินงานมีความต่อเนื่อง มีเป้าหมายชัดเจน และสามารถปรับตัวตามบริบทของเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม ซึ่งความสำเร็จของการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัลไม่ได้ขึ้นอยู่กับเทคโนโลยีเพียงอย่างเดียว แต่เกิดจากการผสมผสานระหว่างแรงจูงใจ (ฉันทะ) ความเพียร (วิริยะ) ความเอาใจใส่ (จิตตะ) และการใคร่ครวญตรวจสอบ (วิมังสา) กับกระบวนการบริหารเชิงระบบ ส่งผลให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนมากกว่าการใช้เครื่องมือดิจิทัลโดยปราศจากฐานคิดทางคุณธรรม จึงได้รูปแบบการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัลเชิงบูรณาการ ที่ผสมผสานหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเข้ากับการบริหารเชิงกลยุทธ์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ อันนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างสมดุล ทั้งด้านวิชาการ คุณธรรม และความยั่งยืนของสถานศึกษา ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: CURSMA.
- ชุตินา จันทรประเสริฐ, กมลมาลย์ ไชยศิริธัญญา และสุชุม มูลเมือง. (2564). รูปแบบความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา. *วารสารวิจัยวิชาการ*, 4(4), 143-156. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jra/article/view/245522/169606>
- ธีระ รุญเจริญ. (2553). ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- พระครูเกษมปัญญาภิรักษ์ (เทียมแก้ว), ชัยยุทธ ศิริสุทธิ และประยุทธ ชูสอน. (2564). กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการสู่คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. *วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 6(1), 346-362. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/JSBA/article/view/247048/168973>
- โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา. (2564). *แผนพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564*. กรุงเทพฯ: กลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา.
- สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (2557). *การจัดทำยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดความรับผิดชอบ*. (รายงานที่ตีอาร์ไอ ฉบับที่ 103). กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.
- สมบูรณ์ เทพศรัทธา, รัชนิวรรณ อนุตระกูลชัย และสุรัชย์ อนุตระกูลชัย. (2562). กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. *วารสารมหาจุฬานาครธรรมศาสตร์*, 6(8), 3843-3855. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/JMND/article/view/190512/153367>
- สอาด วงศาเจริญภักดี, สงวนพงศ์ ขวนชม และสมบูรณ์ ต้นยະ. (2565). การพัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย. *ศึกษาวารสารศึกษาศาสตร์*, 9(1), 133-145. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/sikkha/article/view/250422/181790>
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2555). *รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2556). *บทวิเคราะห์สถานการณ์ภาพการพัฒนาคูรั้งระบบและข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาคูรั้งเพื่อคุณภาพผู้เรียน*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- McMillan, J. H., & Schumacher, S. (2001). *Research in education: A conceptual introduction*. (5th ed.). Boston, MA: Longman.